

1. oktobar 2018 – Međunarodni dan starijih osoba

17.09.2018

Â

Međunarodni dan starijih

osoba se u svetu i kod nas obeležava 1. oktobra, u skladu sa Rezolucijom 45/106 koju je proglasila Generalna skupština Ujedinjenih nacija 14. decembra 1990. godine, sa ciljem da se naglasi važnost prilagođavanja životnog okruženja potrebama i sposobnostima stanovnika trećeg doba. Nakon ove inicijative, Generalna skupština Ujedinjenih nacija je 1991. godine, u skladu sa rezolucijom 46/91, usvojila principe Ujedinjenih nacija koji se odnose na starije osobe, dok je na Svetskoj skupštini o starenju 2002. godine usvojen i Madridski međunarodni akcioni plan za starenje kako bi se odgovorilo na mogućnosti i izazove starenja stanovništva u 21. veku i promovisao razvoj društva za sve generacije.

Trenutno, oko

700 miliona ljudi na svetu ima preko 60 godina, a procenjuje se da će do 2050. godine taj broj iznositi 2 milijarde, što će predstavljati preko 20 procenata svetske populacije. Trend povećanja broja starijih osoba će biti najveći u zemljama u razvoju, pri čemu se Azija izdvaja kao region sa najvećim brojem starijih osoba, dok se Afrika suočava sa najvećim proporcionalnim rastom broja starijih osoba. Imaju svi ovo u vidu, očigledno je potrebno skrenuti pažnju na posebne potrebe i izazove sa kojima se suočavaju mnoge starije osobe u sredinama u kojima žive. Međutim, važno je znati da možemo očekivati njihov pun doprinos u društvu, samo ako postoje odgovarajuće garancije za uvažavanje njihovih ljudskih prava.

Â

Uvažavanje glavnog

principa ciljeva održivog razvoja da nikoga ne smemo zaboraviti ili ostaviti po strani, zahteva razumevanje da je demografija važna za održivi razvoj i da će dinamika populacije oblikovati ključne razvojne izazove sa kojima se svet suočava u 21. veku. Ako je naša ambicija da izgradimo budućnost koju želimo, moramo se obratiti stanovništvu preko 60 godina, za koje se očekuje da će do 2030. dostići 1,4 milijarde osoba.

Â

Tema ovogodišnje

kampanje – Promovićimo šampione ljudskih prava starijih osoba –, podvlači važnost usvajanja Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i potvrđuje posvećenost promovisanju punog i jednakog uvažavanja svih ljudskih prava i osnovnih sloboda starijih osoba.

Â

Skoro 40 godina nakon usvajanja

Deklaracije, pitanje ljudskih prava starijih osoba je prepoznato pri formulisanju Principa Ujedinjenih nacija za starije osobe iz 1991. godine, koji su pružili smernice u oblastima nezavisnosti, participacije, brige, samo-ostvarivanja i dostojanstva starijih osoba. Deceniju kasnije usvajanjem Madridskog međunarodnog akcionog plana za starenje, prvi put su se donosioci odluka na globalnom nivou obavezali da pitanje starenja povežu sa drugim okvirima za socijalni i ekonomski razvoj i ljudska prava. Međuzavisnost između društvene integracije starijih osoba i punog uvažavanja njihovih ljudskih prava ne može se zanemariti, s obzirom da će stepen do kojeg će starije osobe biti društveno integrisane, direktno uticati na njihovo dostojanstvo i kvalitet života.

Â

Starije osobe Åjirom sveta koje posveÅtaju svoje Åivote borbi za ljudska prava su roÅene oko vremena usvajanja Deklaracije, odnosno 1948. godine. One se meÅusobno razlikuju kao Åto se razlikuju i druÅtva u kojem Åive: od starijih osoba koje zagovaraju ljudska prava na nivou lokalne zajednice, do onih koje se bore na meÅunarodnoj sceni. Svaka od njih zahteva jednako poÅtovanje i priznanje za svoju posveÅtenost.

Â

Â

OvogodiÅnja kampanja ima za cilj:

Â

Promovisati ljudska prava sadrÅana u Deklaraciji i njihovu primenu u svakodnevnom Åivotu starijih osoba;
UÅiniti vidljivim starije osobe koji posveÅtaju svoje Åivote borbi za ljudska prava u mnogim oblastima Åivota, a ne samo u onim koje ih direktno pogaÅaju;
Postati svestan napretka i izazova u obezbeÅivanju punog i jednakog uÅivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda od strane starijih osoba; i
Napraviti socijalnu mreÅu i mobilisati ljude koji posveÅtaju svoje Åivote borbi za ljudska prava u svim fazama Åivota na globalnom nivou.

Â

Â

PridruÅite se

ObeleÅavanje MeÅunarodnog dana starijih osoba obuhvatiÅe veliki broj zdravstveno-promotivnih aktivnosti u lokalnoj zajednici kao Åto su predavanja, zdravstveno-promotivne izloÅbe, tribine, okrugli stolovi, konferencije za novinare, javne manifestacije, koncerti, sportski dogaÅaji, bazari zdravlja i sliÅno.